

Vandra digitalt på kyrkogården

Allt fler kyrkogårdsförvaltningar erbjuder numera digitala kyrkogårdsvandringar. Med hjälp av QR-koder och en smartphone kan besökaren ta del av berättelser om olika livsöden och personer som ligger begravda på kyrkogården.

Stina Svensson

NYLIGEN HAR TILL exempel Gislaveds pastorat publicerat digitala kyrkogårdsvandringar för Båraryds, Reftele, Villstads och Öreryds kyrkogårdar. Besökaren kan ta del av kyrkogårdsvandringarna på plats med sin smartphone eller hemifrån via webben. Med hjälp av en kartbild kan man enkelt lokalisera de olika gravarna, klicka på den begravdes namn och på så vis ta del av historien för just den personen.

Inte sällan skildras spännande livsöden som berört långt fler än de närmast anhöriga. Varje punkt på kartan vävs på så sätt ihop till en bred redogörelse för såväl människornas som ortens berättelse. I de flesta fall finns också en film eller annan media med en mer övergripande bild om respektive kyrkas historia.

Lars Andersson, kyrkogårdsföreståndare på Byarums pastorat, är en av initiativtagarna till projektet som nu underhålls av SKKF (Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund). Tillsammans med Christer Smedberg, som står för det tekniska kunnandet, gjorde Lars Andersson ett jobb för kyrkorna i Växjö stift. De hade tagit fram en digital lösning så att besökare genom att skanna en QR-kod kunde ta del av kyrkans historia. Samma vecka skulle de ha en vanlig kyrkogårdsvandring och det slog dem att de borde göra även detta digitalt.

– Det finns så mycket personligheter i gravarna, så många historier vi vill föra vidare, berättar Lars Andersson. De fysiska träffarna med läsning är toppen, men vi kände att det måste finnas tillgängligt ut-

över de här kvällarna. Då kan besökaren och släktforskaren på egen hand, hur och när de vill, ta del av berättelserna.

DET BÖRJADE MED slingor där man kan gå och bli guidad runt. Sedan byggde Lars Andersson och Christer Smedberg vidare på konceptet, adderade kartor och streckade linjer. Snart ville fler ta del av idén som snabbt växte och spred sig till andra församlingar. Fortfarande ansluter sig hela tiden nya kyrkogårdar. Och projektet har fått jättebra statistik. Bara i sommar har vissa av Byarums gravar haft fler än tusen besökare.

– Jag har tillsammans med SKKF valt ut ett antal gravar som jag håller lite extra koll på. Flera har nått omkring 6 000 klick

Vem har inte gått runt på en kyrkogård och studerat gravstenar och undrat över alla de människoöden som gömmer sig bakom namnen? Nu kan besökare i många pastorat runt om i landet göra en digital kyrkogårdsvandring med sin smartphone eller hemifrån via webben och ta del av spännande berättelser och livsöden.

FOTO: CHRISTER SMEDBERG

Bild ovan och t h: Så här kan det se ut på en grav som ingår i den digitala kyrkogårdsvandringen.

FOTON: CHRISTER SMEDBERG

Lars Andersson är en av initiativtagarna till de digitala kyrkogårdsvandringarna – ett koncept som alltför kyrkogårdsförvaltningar ansluter sig till.

FOTO: KRISTIAN SÄLL

på hemsidan. Nils Poppes grav i Allerum norr om Helsingborg och Lasse Brandebys i Göteborg är några av de mest populära, säger Christer Smedberg.

MEN DET ÄR viktigt att poängtera att det inte bara är kända personers livsöden som skildras, utan också vanliga människors. Deras historia kan vara minst lika gripande och viktig att berätta. Ett exempel är Hedvig "Stolla-Hedda" Petersdotter (1839–1918) vars tragiska historia inbegriper ett förlorat barn, olycklig kärlek och ett kringflackande liv på vägarna i socknen för att tigga för sitt uppehälle. Hennes grav har i slutet av september uppnått drygt 900 klick på plats på Byarums kyrkogård.

– Jag gjorde också en i somras för en grav med texten Britta, 17 år. Enligt ryktet var hon lindansare, men mycket mer än så

visste jag inte då jag började nysta i hennes historia. Genom en grundlig genomgång i arkivet hittade jag uppgifter om att hon hade arbetat på cirkus, men redan som 17-åring drabbats av, och gått bort i, tbc, berättar Christer Smedberg.

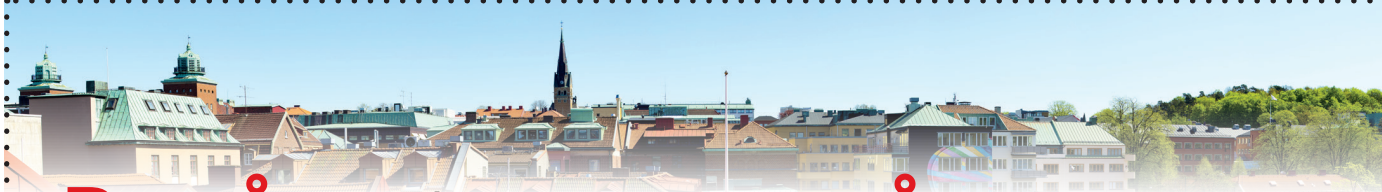
Han försöker alltid se till att besöka de kyrkogårdar som vill ansluta sig till satsningen, för att få en uppfattning om hur man ska lägga upp vandringen. Ofta är det fem eller sex gravar som ingår i den guidade turen, och det är viktigt att ta hänsyn till hur varje plats ser ut och anpassa berättelserna efter utemiljön.

Utöver de gravar som ingår i vandringen finns enskilda skyltar för flera gravar på kyrkogården. Ofta är det en vit skylt med svart text som ska vara lätt att upptäcka. Några har istället valt svart skylt med vit text, för att skylten ska smälta in bättre i

miljön. I övrigt är utformningen och layouten lika för alla deltagande kyrkogårdar. Det finns en tydlig igenkänningstanke som ska hjälpa besökaren att ta del av projektet, oavsett om det är på plats på kyrkogården eller hemifrån soffan.

–Vi kan se att vi också nått besökare i Nordamerika, svenskättlingar som googlar sina släktnamn för att lära sig mer om sina förfäder. Och det här projektet blir ju egentligen aldrig färdigt. Vi hittar hela tiden nya personligheter som är intressanta, när vi träffar anhöriga på kyrkogården som hört talas om projektet och vill dela med sig av sin historia. Det här är ju också en grej man verkligen kunnat göra i år, då mycket annat ställts in på grund av pandemin, säger Lars Andersson.

Mer information om satsningen finns på <http://kulturgravar.se/>.

BORÅS söker KYRKOGÅRDSCHF

Vår begravningsverksamhet ligger i framkant och vi söker dig som vill fortsätta att driva och vidareutveckla verksamheten för framtiden. Vi erbjuder ett utmanande och inspirerande arbete med engagerade och kunniga medarbetare.

Ref P-2020-161. Läs mer på svenskakyrkan.se/boras.

Sista ansökningsdag är den 18 oktober 2020. Välkommen med din ansökan!

Svenska kyrkan

BORÅS

